

Noutati

RAPORTUL PE 2019 PRIVIND PIEȚELE UE ALE DROGURILOR ELABORAT DE EMCDDA ȘI EUROPOL

Noul raport subliniază consecințele profunde ale piețelor UE ale drogurilor asupra sănătății și securității

(26.11.2019, BRUXELLES **A NU SE PUBLICA ÎNAINTE DE ORA 10:00 CET Bruxelles (09:00 Lisabona)**)

Europeenii cheltuiesc anual cel puțin 30 de miliarde de euro pe droguri la nivelul vânzării cu amănuntul, făcând din piața drogurilor o sursă majoră de venit pentru grupările de crimă organizată din Uniunea Europeană. Această cifră a fost anunțată astăzi în **Raportul pe 2019 privind piețele UE ale drogurilor**, publicat de **Agencia pentru droguri a UE (EMCDDA)** și **Europol** ⁽¹⁾. Aproximativ două cincimi din acest total (39 %) se cheltuiesc pentru cannabis, 31 % pentru cocaină, 25 % pentru heroină și 5 % pentru amfetamine și MDMA (figura 1.1) ⁽²⁾.

Cele două agenții și-au unit forțele pentru a oferi al treilea tablou de ultim moment al pieței europene ilicite a drogurilor. Raportul acoperă tendințele de-a lungul lanțului de aprovizionare, de la producție și trafic la distribuție și vânzări, și descrie impactul pe care piața drogurilor îl are atât asupra sănătății, cât și a securității, și cât de esențială poate fi o abordare holistică pentru politici eficiente de control al drogurilor.

Prezentând astăzi concluziile raportului, **Dimitris Avramopoulos, comisarul european pentru migrație, afaceri interne și cetățenie** a declarat: „Grupurile de criminalitate organizată reacționează rapid pentru a profita de noile oportunități de câștig financiar și exploatează din ce în ce mai mult inovațiile tehnologice și logistice necesare pentru a-și extinde activitățile peste granițele internaționale.

În același timp, drogurile sunt acum mai accesibile consumatorilor europeni, de multe ori prin platformele de comunicare socială și internet. Raportul de astăzi dovedește încă o dată că piața drogurilor ilegale este în continuare o amenințare pentru sănătatea și securitatea cetățenilor noștri. Vom continua să cooperăm fără încetare cu statele membre și cu partenerii internaționali pentru consolidarea combaterii drogurilor, sub toate aspectele sale; pentru tinerii noștri, pentru cetățenii noștri și pentru societatea noastră.”

Analiza strategică și orientată spre acțiune combină datele din sistemul **EMCDDA** de monitorizare a drogurilor cu informațiile operative ale **Europol** privind crima organizată. Cele mai recente date ⁽³⁾ arată că disponibilitatea generală a drogurilor în Europa este în continuare „foarte ridicată”, iar consumatorii au acces la o mare varietate de produse cu puritate și potență mare, la prețuri constante sau în scădere. O temă transversală importantă din raport o constituie impactul producției de droguri asupra mediului, inclusiv defrișarea și deversarea de deșeuri chimice, care pot provoca daune ecologice, riscuri pentru siguranță și costuri mari de decontaminare.

Intensificarea violenței și corupției legate de activitatea pieței UE a drogurilor

Raportul subliniază importanța din ce în ce mai mare a Europei, atât ca țintă, cât și ca regiune producătoare de droguri, și arată modul în care violența și corupția, prezente de mult timp în țările cunoscute ca producătoare de droguri, sunt acum tot mai evidente în UE. Printre consecințele importante ale pieței drogurilor prezentate în analiză se numără impactul negativ asupra societății (de exemplu, violența bandelor, omuciderea legate de droguri) și presiunea asupra instituțiilor publice și a guvernării. Legăturile pieței drogurilor cu activitatea infracțională mai largă (de exemplu, traficul de persoane, terorismul) sunt și ele explorate, împreună cu repercusiunile sale negative asupra economiei juridice (de exemplu, modul în care spălarea de bani asociată cu comerțul de droguri subminează afacerile legitime) (vezi infograficul din Partea I și figura 1.2).

Comerțul, tehnologia și instrumentele infracționale — potențatori și facilitatori ai pieței

Potrivit raportului, *globalizarea, tehnologia și inovarea și instrumentele infracționale* sunt trei forțe care potențează și facilitează dezvoltarea pieței drogurilor. Pe o piață „mai conectată la nivel global și mai activă din punct de vedere tehnologic”, grupările de crimă organizată exploatează oportunități care decurg din extinderea piețelor comerciale, din evoluțiile logistice conexe și explozia digitalizării. Raportul ridică îngrijorări cu privire la diversificarea pronunțată a traficului de droguri pe cale maritimă (figura 2.4) și la utilizarea necorespunzătoare a aviației generale (de exemplu, aeronave private, drone) în scopuri infracționale (figura 2.5). Utilizarea serviciilor poștale și de coletărie pentru transportul drogurilor se extinde rapid, urmând tendința în creștere a cumpărăturilor online din Europa și circulația volumelor mai mari de mărfuri.

Piețele web de suprafață și „darknet”, precum și platformele de comunicare socială, serviciile de mesagerie și aplicațiile mobile, asigură căi de vânzare online a drogurilor. Deși piețele de tip darknet rămân rezistente (aproximativ 10 funcționează și astăzi — figura 2.8), au apărut, de asemenea, magazine online și piețe care vizează anumite naționalități și grupuri lingvistice. Armele de foc ilegale, telefoanele inteligente criptate și documentele frauduloase figurează printre principalele instrumente infracționale utilizate tot mai mult de traficanții de droguri.

Directorul EMCDDA, Alexis Goosdeel, a declarat că „Acest raport este un apel clar de trezire adresat factorilor de decizie pentru a aborda piața drogurilor aflată în creștere rapidă și care devine din ce în ce mai globală, mai consolidată și mai digitalizată. Producția uriașă de droguri, în interiorul și în afara granițelor UE, generează o mare disponibilitate de substanțe naturale și sintetice. Acest lucru înseamnă că, acum, consumatorii au acces la o gamă diversă de produse de mare potență și puritate, la prețuri accesibile. O preocupare din ce în ce mai mare este intensificarea violenței și corupției legate de droguri în UE. Abordarea consecințelor profunde ale pieței drogurilor pentru sănătate și securitate trebuie să fie acum o prioritate urgentă.”

Directorul executiv al Europol, Catherine De Bolle, subliniază: „Europol observă o creștere clară a activității de trafic, prin activitatea noastră operațională și contribuțiile cu informații operative pe care le primim din partea statelor membre ale UE. Aplicarea legii trebuie să abordeze această evoluție, motiv pentru care investim puternic în sprijinirea investigațiilor legate de droguri în Europa. Europol vizează în special grupări de crimă organizată la nivel înalt care câștigă foarte mulți bani pe spatele unui număr mare de victime.

Principalele piețe ale drogurilor, la microscop

Raportul analizează în detaliu piețele principalelor droguri utilizate în Europa, urmând fluxul de la producție la utilizare.

- **Canabisul — produse din ce în ce mai diverse:** Estimat la cel puțin 11,6 miliarde de euro, canabisul reprezintă cea mai mare piață a drogurilor din Europa, în ultimul an fiind consumat de aproximativ 25 de milioane de europeni (15-64 de ani). Din raport reiese că, deși încă predomină frunzele și rășinile de canabis, produsele din canabis sunt din ce în ce mai diverse în Europa. Extracte cu potență mare, medicamente pe bază de canabis și alte produse medicinale, precum și din ce în ce mai multe produse pe bază de canabidiol (CBD) sau cu conținut mic de THC, sunt vândute într-o gamă variată de forme (figura 3.1). Din acest motiv, monitorizarea potenței și a potențialelor efecte asupra sănătății este esențială. Violența crescută între grupările de crimă organizată care fac trafic cu canabis exercită o presiune suplimentară asupra organismelor de aplicare a legii.
- **Heroina și alte opioide — riscuri severe pentru sănătate și îngrijorări în ceea ce privește precursorii:** Utilizarea de opioide generează în continuare cea mai mare proporție de daune, inclusiv decese, asociate consumului ilicit de droguri în UE. Cu aproximativ 1,3 milioane de utilizatori de opioide (în special de heroină) în UE, valoarea estimată a vânzărilor cu amănuntul pe piața de heroină se ridică la cel puțin 7,4 miliarde de euro pe an. Principalul coridor al heroinei spre UE este în continuare ruta balcanică, dar există semne de trafic crescut de heroină și pe ruta sudică, în special prin canalul Suez (figura 4.8). De asemenea, există dovezi de deturnare și trafic de anhidridă acetică, un precursor al heroinei, dinspre UE către zonele producătoare de heroină. Opioidelor sintetice cu potență mare (de exemplu, derivații de fentanil) reprezintă un risc crescut pentru sănătate. Acestea sunt tranzacționate tot

mai mult online și expediate prin poștă, adesea în pachete mici care conțin un număr mare de potențiale doze pentru consumatori.

- **Cocaina — producție record și piețe în extindere:** Cocaina este al doilea drog ilicit consumat frecvent în UE, cu o valoare a comerțului cu amănuntul estimată la 9,1 miliarde EUR. Aproximativ 4 milioane de europeni (cu vârste între 15 și 64 de ani) declară că au consumat acest drog în ultimul an. Consumul încă se concentrează în sudul și vestul Europei, dar piața pare să se extindă. Producția record din America Latină a intensificat traficul către UE (în special în containere maritime), unde au fost înregistrate capturi record. Prezența grupărilor europene de crimă organizată în America Latină le permite să gestioneze lanțul de aprovizionare „de la un capăt la celălalt”. Acest lucru poate impulsiona concurența pe piața de cocaină, care este asociată cu violența în UE. UE pare să devină o zonă de tranzit pentru cocaina destinată altor piețe (de exemplu, Orientul Mijlociu, Asia).
- **Amfetamina, metamfetamina și MDMA — producție pe scară largă în Europa pentru consum intern și export:** Acestea reprezintă aproximativ 5 % din piața UE totală a drogurilor, cu o valoare estimată a pieței cu amănuntul de cel puțin 1 miliard de euro pentru amfetamină și metamfetamină și de 0,5 miliarde de euro pentru MDMA. Aproximativ 1,7 milioane de europeni (15-64 ani) au încercat amfetamina sau metamfetamina în ultimul an, iar aproximativ 2,6 milioane au încercat MDMA („ecstasy”). Producția acestor substanțe are loc uneori la scară industrială în UE pentru consum intern și pentru export. Noile metode de producție generează produse mai pure și mai ieftine, grupările de crimă organizată controlând întregul lanț logistic.
- **Substanțele psihoactive noi (SPN) — mai puține depistări noi, dar substanțele cu potență mare reprezintă amenințări serioase pentru sănătate:** Acestea sunt substanțe diverse, care nu sunt supuse controalelor internaționale privind drogurile. Valoarea pieței SPN este necunoscută; cu toate acestea, în 2018 au fost raportate 55 de SPN la sistemul UE de avertizare timpurie, aducând numărul total de SPN monitorizate la 731. Principalele țări sursă sunt China și, într-o măsură mai mică, India. Se consideră că răspunsurile politice și activitatea de aplicare a legii în țările sursă au contribuit la încetinirea apariției SPN (au fost raportate 101 substanțe de acest tip în 2014). SPN continuă să reprezinte amenințări transfrontaliere grave la adresa sănătății, piața fiind dominată de opioide sintetice puternice, canabinoizi și benzodiazepine „false”, amenințări însoțite de urgențe sanitare și decese raportate.

Soluții pentru piețele drogurilor: acțiuni pentru scenariile actuale și viitoare

Pe o piață a drogurilor care este „din ce în ce mai complexă, mai adaptată și mai dinamică”, raportul subliniază că „politicile și răspunsurile UE trebuie să fie la fel de agile, de adaptate și de consolidate.” Raportul prezintă o gamă largă de acțiuni în curs menite să vizeze lanțul de aprovizionare cu droguri ilicite, de la măsuri operaționale de combatere a corupției în porturi, până la instruirea funcționarilor în ceea ce privește destructurarea laboratoarelor de droguri ilicite. De asemenea, descrie o gamă completă de instrumente politice disponibile (de exemplu, structuri de coordonare, legislație, programe de cooperare și instrumente financiare).

Printre domeniile cheie de acțiune identificate în raport se numără: abordarea modelelor de afaceri ale grupărilor de crimă organizată la nivel înalt, active pe piața mondială a drogurilor; reducerea vulnerabilităților la frontierele externe; și investiții în capacitatea criminalistică și toxicologică pentru a ține pasul cu inovațiile în producția de droguri.

Agențiile insistă asupra faptului că adoptarea unei abordări orientate spre viitor va stimula capacitatea de a răspunde provocărilor viitoare potențiale, cum ar fi monedele virtuale, tehnologia pe bază de drone, automatizarea în logistica lanțului de aprovizionare și inteligența artificială.

Note

⁽¹⁾ 2019 EU Drug Markets Report (Raportul privind piețele UE ale drogurilor), inclusiv un rezumat, este disponibil în limba engleză, la adresa www.emcdda.europa.eu/2019/drug-markets și www.europol.europa.eu. Este însoțit de 12 documente de referință. Acest comunicat de presă este disponibil în 24 de limbi. Raportul face parte dintr-o serie publicată o dată la trei ani (din 2013).

⁽²⁾ Graficele din raport pot fi descărcate din biblioteca media EMCDDA www.emcdda.europa.eu/media-library

⁽³⁾ Dacă nu se menționează altfel, datele din raport sunt pentru anul 2017.